



**International Accounting Standards Board**

## اعتماد؛ حسابداران و اقتصاد

سخنرانی هانس هوگروورست (Hans Hoogervorst)،

رئیس هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB)

۷ مارس ۲۰۱۷ در شهر ریاض عربستان

### مقدمه

جناب آقای دکتر مجید بن عبدالله القصابی (Majid bin Abdullah Al Qasabi)، وزیر تجارت و سرمایه‌گذاری، دیگر وزرای محترم فعلی و اسبق عربستان سعودی، دکتر احمد المقامس (Ahmad Almeghames)، دبیر کل سازمان حسابداران رسمی سعودی<sup>۱</sup>، مایکل ایزا (Michael Iza)، رئیس اجرایی انجمن حسابداران خبره انگلستان و ولز<sup>۲</sup>، اعضای سازمان حسابداران رسمی سعودی و انجمن حسابداران خبره انگلستان و ولز، خانمها و آقایان؛ این اولین باری است که فرصت بازدید از عربستان سعودی برای من فراهم شده و حضور در ریاض به‌واقع باعث خرسندی من است. همچنین، باعث افتخار است که برای شرکت در جشن بیست‌وپنجمین سالگرد سازمان حسابداران رسمی سعودی به اینجا دعوت شدم.

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری<sup>۳</sup> و بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی<sup>۴</sup>، همکاریمان را با سازمان حسابداران رسمی سعودی گرامی می‌دارد.

از نظر ما، سازمان حسابداران رسمی سعودی سازمانی بسیار شایسته، حرفه‌ای و قابل اعتماد است. طی این سالها، سازمان حسابداران رسمی سعودی از خود سابقه‌ای عالی در تقویت حرفه حسابداری در عربستان سعودی به جا گذاشته است. افزون بر این، سازمان حسابداران رسمی سعودی بازیگر مهمی در منطقه است و نقش مهمی در ترجمه باکیفیت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به زبان عربی، ایفا کرده است.

همچنین حضور دکتر عبدالرحمان الحمید (Abdulrahman Al-Humaid) به‌عنوان یکی از اعضای هیئت امنای بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، باعث افتخار ماست. ایشان در ترویج به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در عربستان، نقش مهمی داشتند.



## International Accounting Standards Board

عنوان این رویداد، موضوع مورد علاقه من یعنی اعتمادسازی است. در سخنرانی امروز، درباره اهمیت اعتماد و نقش حسابداران و حسابرسی در ترویج آن، صحبت خواهیم کرد.

در ابتدا، به حرفه حسابداری در این دنیای در حال تغییر می‌پردازم. سپس درباره نقش حسابداران و حسابداری در خدمت به منافع عمومی صحبت خواهیم کرد و در پایان به اهمیت اطلاعات و اعتماد در کارآمدی بازارهای سرمایه می‌پردازم.

### دنیای در حال تغییر

امروزه در دنیایی زندگی می‌کنیم که به سرعت در حال تغییر است. دنیای تجارت و تأمین مالی در مقایسه با ۲۵ سال پیش، زمانی که سازمان حسابداران رسمی سعودی تأسیس شد، بسیار فرق کرده است.

با ارائه چند مثال، این موضوع را بیشتر باز می‌کنم. ۲۵ سال پیش یعنی در سال ۱۹۹۲، برخی از سازمانهای امروزی مانند سازمان تجارت جهانی<sup>۵</sup>، گروه ۲۰<sup>۶</sup> و بازار واحد اتحادیه اروپا که نقش کلیدی در چشم‌انداز سیاسی و تجاری ما دارند، وجود نداشتند.

هنوز بحرانهایی که چشم‌انداز مقرراتی امروز را شکل داده‌اند، تجربه نکرده بودیم: بحرانهایی مانند بحران مالی آسیا در اواخر دهه ۹۰ میلادی، فروپاشی انرون در سال ۲۰۰۱ و بحران مالی جهانی که بعد از سال ۲۰۰۷ به وجود آمد.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی<sup>۷</sup> در سال ۱۹۹۲ در مرز ۱۵۳ میلیارد دلار بود که امروز بیش از ۲ تریلیون دلار است. تجارت جهانی به شدت گسترش یافته و تولید ناخالص داخلی<sup>۸</sup> هر سال به سرعت رشد می‌کند. انقلاب جدید فناوری، سرعت انتشار اطلاعات را در سراسر جهان به شدت افزایش داده است. در سال ۱۹۹۲، اولین تصویر روی دنیای مجازی قرار گرفت. اکنون در دنیای در هم تنیده‌تری زندگی می‌کنیم که تجارت و اشتراک اطلاعات در سراسر مرزهای کشورها، یک امر عادی است.

مسئولان عربستان سعودی می‌دانند که تغییر بیشتری در راه است و مصمم هستند تا به شکل دادن آن تغییر کمک کنند. چشم‌انداز ۲۰۳۰ عربستان، برنامه‌ای بلندپروازانه برای آینده است. مصمم شده‌اید تا به قدرت سرمایه‌گذاری در جهان تبدیل شوید. به دنبال این هستید تا از موقعیت منحصر به فرد راهبردی‌تان بین آبراه‌های حیاتی دنیا، استفاده کنید تا عربستان سعودی به قطب جهانی تبدیل شود که سه قاره را به هم وصل می‌کند.

عرضه عمومی اولیه شرکت آرامکو در ماه‌های پیش رو، گامی بلند در راستای توسعه است. این عرضه عمومی بخشی از راهبرد شما برای تبدیل آرامکو (Aramco) از یک شرکت تولیدکننده نفت به یک شرکت چندوجهی صنعتی در دنیاست. هدف «اداره بازار سرمایه» برای افزایش تعداد شرکتها در بازار بورس تداول (Tadawul) و ترویج مالکیت خارجی بیشتر در شرکت‌های عربستان سعودی، حاکی از جاه‌طلبیهای درازمدت شماست.

جایگاه حرفه حسابداری در راستای تحقق این جاه‌طلبیها کجاست؟

حسابدارها می‌توانند در رشته‌های مختلفی کار کنند: به عنوان حسابرس، مشاور خارجی کسب‌وکار یا در واحد امور مالی انواع

## International Accounting Standards Board

سازمانها. حسابدارها، چه در بخش عمومی کار کنند چه در بخش خصوصی، نقش مهمی در به ثمر رسیدن چشم‌انداز ۲۰۳۰ خواهند داشت. حسابدارها بیشتر اوقات در خط مقدم معرفی و اجرای تغییر در سازمانهایی هستند که در آنها، یا برای آنها کار می‌کنند. تطبیق مستمر با دنیای در حال تغییری که در آن زندگی می‌کنیم، در خون این حرفه است.

### کار در راستای منافع عمومی

یکی دیگر از عناصر جدایی‌ناپذیر حرفه حسابداری، اقدام در راستای منافع عمومی است. در سند چشم‌انداز، در بخش مأموریت و ارزشهای سازمان حسابداران رسمی سعودی اشاره کرده‌اید که: «به اقدام مسئولانه در راستای بهترین منافع اعضای سازمان و عموم معتقدیم».

در هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، منافع عمومی جزو اصلی کارمان است. منافع عمومی در اساسنامه ما گنجانده شده است.

بر اساس بیانیه مأموریت ما، فلسفه وجودیمان عبارت از تدوین استانداردهای حسابداری است که شفافیت، پاسخگویی و کارآمدی را برای بازارهای مالی سراسر دنیا به ارمغان آورد. استانداردهای ما با ایجاد اعتماد، رشد و ثبات مالی درازمدت در اقتصاد جهانی، به منفعت عمومی خدمت می‌کنند.

رشد و ثبات مالی برای همه ما مهم است. رشد به مدیریت و توسعه مناسب منابع ما بستگی دارد که این مسئله نیز یکی از حوزه‌های اصلی این حرفه است. حسابدارها در تضمین مقرون به صرفه بودن و تخصیص بهینه سرمایه، نقش مهمی دارند.

قدرت هر اقتصاد به دسترسی کافی به منابع مالی بستگی دارد. دسترسی به سرمایه برای رشد، توسعه و ایجاد تغییر و نوآوری، امری ضروری است. این مسئله برای هر دو بخش دولتی و خصوصی، صدق می‌کند. سرمایه تنها بر مبنای اعتماد تأمین می‌شود. بانکها و سرمایه‌گذارها فقط در صورتی تمایل به تأمین منابع مالی دارند که بتوانند به اطلاعات ارائه‌شده از سوی کسی که قصد استفاده از این منابع را دارد، اعتماد کنند. این مسئله در چشم‌انداز ۲۰۳۰ مطرح شده که هدف آن تقویت پاسخگویی در اقتصادتان است و حسابدارها نقش بسیار مهمی در اعتمادسازی ایفا می‌کنند که نقش آنها تضمین صحت و سقم اطلاعات مالی، یعنی شریان حیاتی اقتصاد است.

### اطلاعات و بازارهای سرمایه

در این بخش درباره اهمیت مقررات مالی در بازارهای سرمایه صحبت می‌کنم. چارچوب مقرراتی بی‌نقص نیز از پایه‌های اساسی اعتماد به حساب می‌آید؛ به‌ویژه وقتی مشارکت‌کنندگان در بازار در سراسر مرزهای کشور با یکدیگر تعامل می‌کنند. اولین بازار بورس جهان در وطن من، یعنی در هلند و در سال ۱۶۰۲ افتتاح گردید که بازار بورس آمستردام نام داشت و به‌وسیله شرکت



## International Accounting Standards Board

هند شرقی هلند تأسیس شد. چندی پس از تأسیس آن، دولت محلی شروع به تعیین مقررات برای فعالیت این بازار کرد. تلاشهای اولیه برای مقررات‌گذاری همیشه موفق نبودند؛ ولی نشان می‌دهند که مقررات و تجارت در بازارهای سرمایه، چگونه دچار تغییر و تحول شده‌اند.

بیش از ۴۰۰ سال پس از تأسیس بازار بورس آمستردام، افتخار این را دارم که رئیس «اداره بازارهای مالی» شوم که مقررات‌گذار اوراق بهادار در هلند است. کارم را در سال ۲۰۰۷ شروع کردم و بدترین روزهای بحران مالی جهانی را شاهد بودم. این بحران که پیامدهایش همچنان حس می‌شوند، درسهای ارزشمندی به همه ما یاد داد. درس اصلی که یاد گرفتیم این بود که استانداردهای باکیفیت راهبری شرکتی و چارچوب محکم اخلاقی و مقرراتی، زیربنای یک نظام مالی بی‌نقص هستند. تنها در این شرایط است که توسعه اقتصادی و بازار سرمایه پایدار خواهیم داشت.

شاید بحران مالی جهانی یکی از دلایلی باشد که در برابر جهانی‌سازی اقتصاد، واکنش منفی نشان می‌دهیم. ماجرای خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا و نتایج انتخابات در ایالات متحده آمریکا، در سطح گسترده به‌عنوان واکنشی منفی به جهانی‌سازی تعبیر شدند. تاریخ هرگز به‌شکل خطوط مستقیم و یکپارچه توسعه پیدا نمی‌کند و به همین دلیل، این احتمال وجود دارد که روند شکل‌گرفته به سوی رشد سرمایه‌گذاری و تجارت جهانی به‌طور موقت مختل شود.

ولی باید حواس‌مان باشد تا نتایج عجولانه نگیریم. برای مثال، درست است که بریتانیا تصمیم گرفته تا از اتحادیه اروپا خارج شود، ولی بریتانیایی‌ها همچنان مصمم هستند که بازیگر اقتصادی در جهان باقی بمانند. طرفداران این خروج نیز طرفدار تجارت آزاد و جهانی‌سازی هستند.

حتی اگر میزان معاملات فرامرزی برای مدت طولانی کاهش یابد، مسئله استانداردهای جهانی حسابداری همچنان جذابیت خودش را دارد. شرکت‌های چندملیتی به سلطه خود بر جهان ادامه می‌دهند و سرمایه‌گذاران نیز به دنبال فرصتهای سرمایه‌گذاری بر مبنای جهانی هستند.

نظامهای مالی کشورها بیش از پیش براساس مجموعه‌ای از بهترین استانداردهای بین‌المللی ایجاد می‌شوند (درست مانند اینترنت که بر مبنای مجموعه‌ای از استانداردهای فناوری درست می‌شود). طبق گزارش‌های هیئت ثبات مالی و صندوق بین‌المللی پول، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی یکی از این مجموعه استانداردهاست.

### استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با افزایش مقایسه‌پذیری بین‌المللی و کیفیت اطلاعات مالی به افزایش شفافیت کمک کرده و به سرمایه‌گذارها و دیگر مشارکت‌کنندگان در بازار، این امکان را می‌دهد تا تصمیمهای اقتصادی آگاهانه بگیرند.

## International Accounting Standards Board

این استانداردها پاسخگویی را نیز تقویت می‌کنند و این کار را با کاهش شکاف اطلاعاتی بین شرکتها و کسانی که پول خود را به امانت به این شرکتها سپردند، انجام می‌دهند. این استانداردها به افراد بیرون سازمان کمک می‌کنند تا افراد درون سازمان را پاسخگو سازند. استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ابزار مهمی برای مقررات‌گذاران نیز به‌شمار می‌روند، چون اطلاعات مقایسه‌پذیر با جامعه مقرراتی دنیا تولید می‌کنند.

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با کمک به سرمایه‌گذاران برای شناسایی بهتر فرصتها و ریسکها (در یک کشور خاص و در سطح دنیا)، به بازدهی اقتصادی کمک می‌کنند. این استانداردها به تخصیص سرمایه در سراسر دنیا کمک می‌کنند. استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در سراسر دنیا به چشم‌انداز شما برای تبدیل **صندوق سرمایه‌گذاری عمومی**<sup>۱</sup> به بزرگ‌ترین صندوق ثروت ملی دنیا، کمک شایان توجهی می‌کند. صندوقهای ثروت ملی باید در سطح بین‌المللی سرمایه‌گذاری کنند تا سبد سهام متنوع و امنی داشته باشند. گسترش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی باعث شده تا این کار نسبت به قبل که استانداردهای مختلف ملی وجود داشتند، زحمت بسیار کمتری داشته باشد.

بر اساس تحقیقهای صورت‌گرفته، استفاده از استانداردهای بین‌المللی حسابداری به جای استانداردهای ملی، مزایای مختلفی دارند که از آن جمله کاهش هزینه سرمایه است. این مسئله به اعتماد و اطمینان برمی‌گردد. وقتی سطح اطمینان بالا باشد، پول به سمت شما سراریز می‌شود، و زمانی که سطح اعتماد کم باشد، پولی در کار نیست.

در پایان اینکه، استفاده از یک زبان حسابداری واحد و مورد اعتماد، به کسب‌وکار در سطح خرد کمک می‌کند. استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، افزون بر اینکه عامل تسهیل‌کننده کلیدی در دسترسی به سرمایه سرمایه‌گذاران خارجی است، مزایایی در داخل خود کسب‌وکارها دارد. برای شرکتهایی که عملیات تجاری بزرگی در سطح بین‌المللی دارند، استفاده از یک زبان واحد در حسابداری به کاهش هزینه‌های حسابداری منجر شده و به بهبود نظامهای مدیریت داخلی بین شرکتهای تابعه، کمک می‌کند.

تحقیق سازمان خدمات مالی ژاپن در سال ۲۰۱۵، مزایای این موضوع در سطح خرد را نشان می‌دهد. در ژاپن، شرکتها می‌توانند مجموعه‌های مختلفی از استانداردهای حسابداری را انتخاب کنند. در حال حاضر، بین شرکتهای بزرگ ژاپنی روند استفاده داوطلبانه از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی وجود دارد. چند سال پیش، تنها تعداد انگشت‌شماری از شرکتهای گزارش مالی‌شان را طبق این استانداردها ارائه می‌کردند. امروز، شرکتهایی که این استانداردها را استفاده می‌کنند یا در فرایند استفاده از این استانداردها هستند، حدود ۳۰ درصد ارزش بازار را در اختیار دارند که ۱۴۰ شرکت را شامل می‌شود. افزون بر این، بیش از ۲۰۰ شرکت دیگر به فکر استفاده از این استانداردها هستند.

بر اساس تحقیقهای صورت‌گرفته، شرکتها دلیل اصلی استفاده داوطلبانه از این استانداردها را «کارآمدی در مدیریت کسب‌وکار» اعلام کردند. دلایل بعدی عبارت هستند از افزایش مقایسه‌پذیری با رقبا و ارتباط بهتر با سرمایه‌گذاران بین‌المللی.






## International Accounting Standards Board

### زبان جدید پادشاهی عربستان سعودی

مزایای استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در عربستان سعودی، بر کسی پوشیده نیست. جشن سالگرد تأسیس سازمان حسابداران رسمی سعودی با رویداد مهم دیگری، یعنی الزام شرکتها به گزارشگری براساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، مقارن شده است. این تقارن به دنیا این پیام را می‌دهد که عربستان سعودی از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی استقبال می‌کند. با حضور عربستان سعودی، ۱۲۵ کشور و ۷۵ درصد کشورهای گروه ۲۰، استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را الزامی کرده‌اند. در واقع، این لحظه‌ای به یادماندنی است و بابت چنین اطمینانی کمال تشکر را دارم.

### سخن پایانی

در پایان، مجدد یک‌بار دیگر مراتب تشکر خودم را از سازمان حسابداران رسمی سعودی اعلام می‌کنم. ما هم مانند شما علاقه‌مندیم که تجربه عربستان در استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مثبت باشد. خوشحالیم که برای طی کردن موفقیت‌آمیز این فرایند گذار با شما همکاری می‌کنیم. همان‌طور که در ابتدای عرایضم گفتم، رابطه ما با سازمان حسابداران رسمی سعودی بسیار عالی است و مشتاقانه منتظر همکاری بسیار نزدیک در آینده هستیم.

عربستان سعودی از طریق سازمان حسابداران رسمی سعودی، نقش مهمی در کمک به شکل‌گیری جهت آینده استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ایفا می‌کند. برای ۲۵ سال آینده، آرزوی موفقیت روزافزون برای شما دارم و مطمئنم که هم برای حرفه حسابداری و هم برای توسعه بازار سرمایه این کشور پادشاهی، بسیار پرثمر خواهید بود.  با سپاس از توجه شما.

### پانوشتها:

- 1- SOCPA
- 2- ICAEW
- 3- International Accounting Standard Board (IASB)
- 4- IFRSF
- 5- World Trade Organization
- 6- G20
- 7- FDI
- 8- GDP
- 9- PIF

منبع:

Hoogervorst H., **Trust, Accountants and the Economy**, www.ifrs.org, 2017